

De Postrijder der provincie Limburg

MEN SCHRIFT IN

te Tongeren bij M. COLLÈS, uitgever en eigenaar van dit blad, groote Markt, n° 51.

verschijnende dinsdags, donderdags en zaterdags.

ABONNEMENT

binnen de stad, 7 fr. per jaar.
buiten de stad, 8 fr. "
Een blad afzonderlijk 15 centiem.
Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

TONGEREN, DEN 18 JANUARI.

NIUWJAARSGIFTEN

AAN PIUS IX.

3de LIJST.

Bedrag der vorige lijsten	fr. 706,00
M. Auguste Delville	5,00
Une Dame de Tongres	5,00
Sol lucet omnibus. Un anonyme de Tongres	40,00
Elisabeth Milisen, dienstmeid te Hern-St-Hubert	2,50
Een lid van de H. Familie van Tongeren	5,00
»	5,00
»	6,00
»	4,00
»	5,00
»	10,00
»	10,00
M. Kraenen	40,00
Naamloos van Bommershoven	4,50
Parochie van Nederheim	25,00
M. Moors, pastoor te Fall-Mheer	45,00
M. Lenders, kapelaan	10,00
Eenige parochianen	55,00

DEKANAAT BILSEN.

M. Daenen, pastoor te Althoesselt	40,00
De haren societeit	10,00
De parochianen	5,00
M. Heinen, pastoor te Mopertingen	10,00
Eenige parochianen	14,50
M. Verjans, pastoor te Eygenbilsen	10,00
De parochianen	40,00

Total fr. 985,50

De katholieken van het bisdom Luik, die jaarlijks zoo edelmoedig deel nemen aan het werk der nieuwjaarsgiften, zullen met groote voldoening den volgende brief lezen welken Z. H. de Paus aan zijne weldoeners uit het bisdom Luik toestuurde.

AAN ONZE WELBEMINDE ZONEN,

LEOPOLD FABRI, voorzitter van het comiteit voor de verdediging van den Heiligen Stoel en andere voorzitters en leden der sectiën van dit comiteit in het bisdom Luik.

Wij hebben met een vaderlijk hart deze nieuwjaarsgiften ontvangen welke gij ons, volgens uwe gewoonte, met eene kinderlijke teederheid gezonden hebt, en zij zijn ons nog kostbaarder geweest door de zoo verhevene gevoelens uitgedrukt in het Adres van verkleefdheid welk gij bij uwe liefdegiften gevoegd hebt.

Wij hebben er in gezien hoezeer gij getroffen zijt door onze droefheden en de beledi-

gingen begaan tegen de Kerk, met welke vurig liefde gij brandt voor de zaak van dezen Heiligen Stoel en welke glorie er voor u en voor de andere geloovigen van uw land voortspruit uit het heerlijk schouwspel van eendracht en van dien ijver wiens vruchtbare uitslagen toonen tot welk punt God u helpt en u zegent...

Voor ons, nogtans, terzelfder tijd dat wij u onze dankbaarheid komen betuigen voor deze blijken uwer godsvrucht, bevelen wij u vurig van te volherden in deze onwankelbare getrouwheid en deze onderwerping jegens ons, in dit vast betrouwen op God en in de vervulling dezer plichten welke de omstandigheden vandaag meer dan ooit aan de ware kinderen der Kerk opleggen.

Gaat voort, zooals gij het zoo wel doet, met aan te dringen bij den Heer van wien ons de kracht en het licht moeten komen, opdat de Mogendheden der aarde terugkeeren tot Hem dien zij meer te vrezen hebben dan de menschen, opdat alle volkeren gehoorzamen aan den geest van waarheid en rechtvaardigheid, opdat de verdwaalden eindelijk trachten de goedertierenheid van den Beheerscher van hemel en aarde te verdienen.

Van onzen kant, zeer beminde zonen, vormen wij in de nederigheid onzes harte den wensch dat gij eenparig in denzelfden geest, altijd gehecht moget blijven aan het goed, beloofd in deze gehechtheid door den overvloed der genaden en de hulp der goddelijke goedheid.

Ontvangt dus van Ons dezen apostelijken zegen, welken wij u verleenen, zeer beminde zonen, met liefde en uit ganscher harte, aan elken en allen, als het bewijs onzer bijzondere welwillendheid en den borg van allen voorspoed.

Gegeven te Rome, bij St-Petrus, den 5 juni 1872, het zes- en twintigste jaar van ons Pausdom.

PIUS IX, PAUS.

De lof welken de Heilige Vader aan de katholieken van het bisdom Luik toestuurde, zal hen aansporen om zich er in het vervolg waardiger van te maken; zijne raadgevingen zullen door hun aanhoord en gevolgd worden met meer onderwerping, meer verkleefdheid dan ooit; meer dan ooit ook zullen hem de gebeden, welke hij hun vraagt, met onvermoeibare en kinderlijke bereidwilligheid verleend worden. In den zegen, eindelijk, welken hij aan elk hunner zendt, zullen allen eene aanmoediging, eene kracht, een licht vinden om de Kerk beter te dienen en zoo het moge-

lijk is, haar eerbiedwekkend opperhoofd, den geheiligen martelaar van het Vaticaan nog meer te binnemen en te eeren.

De katholieken, die deel genomen hebben aan het werk der Nieuwjaarsgiften, zullen allen diep getroffen zijn over de hulde van dankbaarheid welke de Heilige Vader aan hunne liefdadigheid bewijst.

De noodzakelijkheid van hunne weldadigheids werken in het licht gesteld zijnde, alle opwerpingen hebben geene waarde meer.

Deze liefdadigheden verschaffen aan den Heiligen Vader. — Hij zelve verklaart het, — eene verzachting en eenen troost aan zijne smarten.

Zich de voldoening geven om den Stadhouder van Jesus Christus door de gift van eenen penning te helpen en te troosten! is dat niet de schoonste belooning die kan beoogd worden door katholieken die weten dat het glas water in den naam van Onzen Heer Jesus Christus gegeven hun de poorten des Hemels zal openen?

Katholieken van het bisdom Luik, overweegt de woorden van Pius IX en regelt de werken uwer kinderlijke liefdadigheid volgens de ingeving uwer harten!

Het Pauselijk Comiteit.

Nog een bladje uit de historie der Geuzen.

Toen over eenige weken, de tongersche liberalerij hare afgevaardigden naar Antwerpen zond om deel te nemen aan het banket der Geuzen, hebben wij breedvoerig den oorsprong en de natuur van den Geuzenbond doen kennen. Toen wij MM. Noyen, Hardy, Licops en Vanherckenrode zagen naar Antwerpen trekken om er openlijk onzegodsdiens-tige gevoelens te gaan beleedigen, door, op eenen mageren dag, eene vette smulpartij bij te wonen, hebben wij herinnerd dat de Geuzen der XVIe eeuw, waarvan die van heden zich beroemen de navolgers te zijn, niet anders waren dan eene bende roovers en plundersaars die de kloosters verjoegen en de kerken utplunderden.

Ziehier een nieuw voorbeeld der liberale geuzerij:

In 't jaar 1566 (zegt de serieuse geschiedschrijver onzer eeuw, de baron de Gerlache), trokken eenige geuzenpredikanten uit Frankrijk Belgiëwaarts. Zij begonnen te prediken rond St Omaers (Sint-Thomas); al gauw was er eene bende brigands en struikrovers op hunne hielen die overal plunderden en verwoestten. Zij breken met geweld in kloosters

van den storm een weinig, waardoor Jacob weder gebruik kon maken van zijne riemen en nu beproefde om de landingplaats te bereiken.

De persoon die daar zonder het minste teken van leven op den natten bodem van de boot lag, was een jong man, die, naar zijne kleeding te oordeelen tot den voornamen stand scheen te behooren. Zijn bleek verstijfd gelaat teekende zooveel edele trekken als een zeker aristokratische vorm en aan de wijsvinger der fijne smalle hand, schitterde een zegelring met een wapen.

Anna knielde naast hem en legde hare vingers op zijnen mond, om te voelen of hij nog ademde, doch zij kon niet het geringste teken van leven bespeuren. Zijne oogen waren gesloten en zijne ledematen zoo strak en stijf alsof het leven geheel bij hem uitgebluscht was en den dood zich reeds van dit jeugdige lichaam had meester gemaakt.

— Jacob, fluisterde Anna, toen zij de landingplaats gelukkig bereikt en de boot weer vastgemaakt hadden, ik geloof doch dat hij nog niet dood is, en slechts in onmacht ligt. Gelukkig is de dokter nog bij ons om terstond alle middelen aan te wenden, die hem in het leven zouden kunnen terugbrengen. Wij moeten nu slechts zorgen dat hij zoo spoedig mogelijk van hier komt. Wij beiden kunnen hem wel dragen, gelijk gij weet ben ik zeer sterk en ook gij zijt nog krachtig, pak dus maar spoedig aan.

Toen Anna zoo snel het vertrek verliet, had zoo min hare moeder als dokter Sittag er aan gedacht, dat zij zich aan het weer zou blootstellen en zich naar het meer begeven. Zij waren beide van het venster weggegaan, daar de sterk nederstroomende regen er als 't ware eene sluier voorgetrokken had, die toch alle uitzicht onmogelijk maakte. Eerst, toen in het razen en brullen van storm en onweder een kleine poos kwam, was de dokter weer eens aan 't venster

en kerken, werpen de autaren omverre, rooven al wat zij vinden, slaan beelden en schilderijen aan stukken, nemen de gewijde vaten mede en verdelgen al wat zij niet kunnen meepakken. De abbdij van Wilverghem, bij Kortrijk, werd geplunderd even als die van Meesen en Bell, waar ze bovendien de paters alle slach van mishandelingen aandeeden en een deel van de kerk afsmeten; van daar trokken zij naar Iperen, Comen, Wervick en Rijsel, plunderen en rooven en branden; en dat ging alles met een zeker orde en regelmatigheid, dat men zou gedacht hebben dat zij uit hoogerhand bevel ontvingen.

Plundering van Onze-Vrouwe-Kerk te Antwerpen.

Den 18 augusti was er processie te Antwerpen, en ons geuzenboeltje begon op eene valgelijke wijze het Lieve Vrouwenbeeld te beschimpen. Nog eene vergelijking te meer met onze liberalen: hoe dikwijls ziet men nu ook in de groote steden niet schimpen en spotten met de processiën. In eene liberale school te Brugge heeft men de jongens hooren spottsgewijze mee zingen met de processie; maar nu, 't zijn me geuzenjongskens ook.

In O. L. Vrouwe-Kerk te Antwerpen dan, begonnen ze met steenen te smijten naar de schilderijen en naar de autaren. Jan Immeisel, de commandant, kwam op en in twee minuten was dat onedel gespuis de deuren uit; maar hij had geen volk genoeg om de beeldstormers overal tegen te houden.

Twee dagen nadien kwam de geuzenboel weder en dezen keer moest de kerk eene volle plundering ondergaan. Na het lof stroomden zij, met geheele benden, de kerk binnen al roepende: leven de geuzen! weg met de katholieken! Zij begonnen met de deuren te grendelen en te barricadeeren. Dan, de gentsche leeraars en slecht vrouwvolk aan 't hoofd, keerden zij de kerk het onderste boven. Zij rukten een sierlijk Christusbeeld af en sloegen het aan stukken, maar ze lieten de twee moordenaars in vrede. Zij verbrijzelen het orgel, het grootste meesterstuk van geheel Europa; doorsteken met zweerden en poignards de schilderijen en beelden en slepen de missekleederen door het slijk of bekleeden er hun slecht vrouwvolk mede! Zij breken het tabernakel open en stampen de H. Hostiën onder de voeten!!! « Gij zijt onze patronen, zeggen de Tongersche liberalen; wij zullen u navolgen in uwe daden. Wij doen mede met u, zegt de liberale klik. »

gegaan. Juist landde Jacob met de boot, waarin Sittag Anna's gestalte herkende. Een geweldige schrik beving hem het aangezicht. Als verstijfd bleef hij aan het venster staan, zonder zelfs door een geluid, aan de zich verder in 't vertrek bevindende mevrouw Bergen te verraden wat daar buiten voorviel.

Met een starrenden blik zag hij hoe het meisje met doornatte kleederen de boot verliet en met een bezorgd gelaat Jacob bij het dragen van een levenloos mensch behulpzaam was en hoe zij den dreukeling in huis brachten. Een diepe zucht ontvlood Sittag's borst en hij zeide zacht bij zich zelve: « indien zij mij beminde, zou zij mij dan niet verzocht hebben om haar te vergezellen? Zij denkt echter niet eens aan mij en al bevind ik mij ook met haar in hetzelfde vertrek, gaat zij tot zulk eene gevaarvolle onderneming nog liever den ouden Jacob halen, dan dat zij mij zou vragen om mede te gaan en wanneer zij nu geneeskundige hulp behoeft zendt zij misschien naar den schaapherder uit Arth en bespot mij als gewoonlijk over mijne geleerdheid in het vak. »

Op dit oogenblik werd de deur haastig door Anna geopend en riep zij in groote opgewondenheid naar binnen:

— Dokter, moeder, komt terstond mede en wijdt uwe beste krachten aan een jong mensch, dien wij als levenloos in de blauwe kamer hebben gelragen! — wollen dekens en beet water, riep zij, weder voortijlende tegen eene dienstmaagd die juist aan kwam geloopt.

Toen de dokter en mevrouw Bergen de aangeduide kamer binnen traden, zag zij Anna reeds weer naast het bewegingloze lichaam van een vreemd man geknield liggen en diens handen zacht in de hare houden.

— Ga naar uwe kamer om u te verkleeden Anna, en blijf daar dan verder, zegde mevrouw

DE SCHERPREGHTER.

EEN VERHAAL NAAR HET HOOGDUITSCH.

1ste Vervolg.

De dokter zag naar de klok en zegde: Het is over vier en dus bijna reeds de tijd waarop wij de boot kunnen verwachten, die in ieder geval vertrokken is toen het weder nog geen dreigend aanzien had. Ik zelf wilde van hier met die boot naar Lucern terug keeren; het zou mij zelfs erg spijten wanneer ik door het weder genoodzaakt was om hier te blijven, en daardoor de bezoeken bij mijne zieken moest verzuimen.

— Daar komt de boot! riep Anna die aan het venster stond. O zie eens, zie eens hoe zij met den storm te kampen heeft, en hoe de machien moet werken om de golven te doorklieven, die tuschenbeide zoo hoog gaan dat zij over het dek spoelen! Zij houden tamelijk dicht hier aan den oever. Maar wat is dat? Zijn ze nu van hunne zinnen beroofd? Zij zetten eene boot uit waarin zich twee menschen bevinden en deze wordt met kracht naar onze kleine bocht heen gegroeid. Mijn hemel die boot zal stellig omslaan!

Zonder te overleggen, of zich hare handelwijze zelve bewust te zijn, snelde Anna de kamer uit en het voorplein op en liep vervolgens, ondanks het onweer naar den oever van het meer, waar zij handen wringende bleef staan. De boot met de beide menschen er in werd gelijk een lichte notendop door de ontstuimige golven heen en weer geslingerd en kon elk oogenblik verzwoegen worden. Na verkerde zij werkelijk in het hoogste gevaar. Anna liep terug naar het plein en opende haastig de deur van eenen stal, waarin een oud, maar nog zeer

krachtig man bezig was om met versch geurig hooi eenige geiten te voederen. Met luide stem riep Anna:

— Jacob, neem terstond uwe riemen en volg mij! Maak om het weder geene tegenwerpingen, want wij moeten beproeven om menschen hulp te bieden, die met eene kleine boot onzen oever trachten te bereiken.

Terwijl zij sprak, had zij reeds een tegen de stalleur staanden riem gegrepen en liep daarmede met zooveel spoed weder naar den oever, dat de knecht haar bijna niet kon bijhouden terwijl deze maar steeds riep:

— Anna, jufvrouw Anna, de Föhn is los keer toch terug, gij zult u zelve den dood berokkenen! Doch het meisje gaf zijne woorden geen gehoor. Haar wit kleed werd doornat van den u nederstroomende regen; de storm had hare blonde vlechtten los gerukt en zwaaide die om hare schouders heen, doch zij lette hier niet op en maakte met krachtige handen de met een ijzeren ketting aan eenen paal bevestigde boot los, trok Jacob er mede in en plaatste zich terstond aan het roer om de boot te besturen. De andere boot wankelde nu dicht in hare nabijheid en was, beroofd van haar roer, aan de golven prijs gegeven.

Een geweldige windruk deed zich weder gevoelen en de vreemde boot sloeg om. Ook Anna's hand kon het roer niet langer houden. Angstig breidde zij hare armen uit naar een zwart punt dat uit het water opstak, nog een windvlaag voerde haar boot in de onmiddellijke nabijheid daarvan. Er dook een menschelijk hoofd uit de baren op en ook een arm werd zichtbaar; Jacob greep er naar en haalde met inspanning van al zijne krachten een reeds geheel bewusteloos man op, die zonder eenige beweging, als levenloos op den bodem der boot nederzook.

Op dit oogenblik verminderde de hevigheid